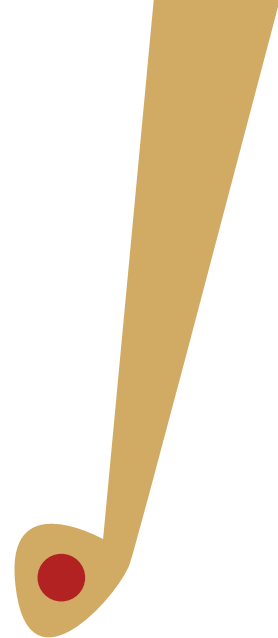

2023

KWALITEITSVERSLAG

KWALITEITSVERSLAG 2023

INHOUD

Voorwoord

- 1 Visie op kwaliteitsbeleid
- 2 Organisatie in cijfers
 - 2.1 Scores groeiniveaus
 - 2.2 Korte duiding bij de scores van de zelfevaluatie
 - 2.3 Bezetting/benutting op organisatieniveau en andere relevante cijfers
- 3 Organisatie in beeld
 - 3.1 Innovatieve projecten
- 4 Terugkoppeling volgens convenant
 - 4.1 Zorggarantie
 - 4.2 VIA 6
 - 4.3 Inbreng in 1Gezin1Plan
 - 4.4 Uitstroom Gemeenschapsinstelling en Veilig Verblijf
- 5 Kwaliteitsthema
- 6 Beleidssignalen

VOORWOORD

We hebben de indruk dat 2023 een jaar is geweest van zoeken en vinden. De balans van thuis- en kantoorwerk is inmiddels redelijk gevonden. Teamleden hebben de meest passende manier en modus gevonden om elkaar te ontmoeten en de verschillende teams versterken elkaar in hun werking.

Ons methodisch huis staat op stevige fundamenteën en toch is het ook binnen de hulpverlening een blijvend zoeken om elk kind en elk gezin de best passende hulp te bieden. We zijn overtuigd van onze manier van werken en laten ons tegelijk graag inspireren door anderen. We gaan als het ware op zoek naar meerdere brillen die we kunnen opzetten om naar ons methodisch huis te kijken. Een concreet voorbeeld hiervan is de aandacht die we hebben gevestigd op traumasensitief werken. We vinden ongetwijfeld nog andere antwoorden met hetzelfde methodisch huis.

Vanuit de organisatie is het steeds zoeken naar vernieuwing die aansluit bij de reeds aanwezige kracht. Op die manier bouw je expertise uit en blijven medewerkers uitgedaagd zonder het gevoel te hebben iets helemaal anders te moeten doen. Het is een continue zoektocht hoe we kunnen aansluiten op alle veranderingen binnen het hulpverleningslandschap. Soms is actief meebewegen een logische stap, andere keren voelt springen niet juist. Het gesprek aangaan binnen de Wiekslag over onze positie in deze veranderingen leert dat we er hetzelfde over denken. Deze denkpijlers en keuzes uitdragen naar anderen is niet altijd evident.

Vanuit de open communicatie die we intern voeren, hebben we in 2023 stappen gezet om dit ook meer naar buiten te doen. Vanuit het nieuwe kwaliteitsdecreet en bijbehorende manier van rapporteren, voelen we de uitnodiging om onze kritische noten op te nemen in voorliggend verslag. Onze beste hoop is dat het delen van onze zienswijze een startpunt is om de jeugdhulpverlening samen nog sterker te maken.

Liesje Reynders
Algemeen directeur

1. VISIE OP KWALITEIT

De Wiekslag stelt dat het einddoel van Integrale Kwaliteitszorg bestaat uit het continu garanderen en verbeteren van de hulp- en dienstverlening aan de cliënten en samenwerkingspartners.

De Wiekslag hanteert volgende uitgangspunten bij Integrale Kwaliteitszorg:

- de cliënt staat centraal. We doen wat nodig is om de best mogelijke kwaliteit van hulpverlening te bieden aan de cliënt.
- we benaderen kwaliteitszorg pragmatisch.
- we handelen planmatig en systematisch.
- de kwaliteit van de hulpverlening is de verantwoordelijkheid van elke medewerker.
- het belang van het verzamelen en analyseren van gegevens: meten is immers weten.
- er wordt in vertrouwen verantwoordelijkheid gedelegeerd op alle niveaus. (subsidiariteitsprincipe)
- cliënten (kinderen, jongeren, gezinnen) en externe partners worden betrokken en om feedback gevraagd.

Deze visie wordt geoperationaliseerd via ons kwaliteitssysteem dat bestaat uit het kwaliteitshandboek (borgen), het meerjarenplan (verbeteren en vernieuwen) en zelfevaluaties (evalueren en verantwoorden).

	2020	2021	2022	2023
KWALITEITSZORG				
Organisatie en visie			1	4
Betrokkenheid			2	3
Methodieken en instrumenten			2	3
Verbetertraject			1	2
KERNPROCESSEN				
Onthaal van de gebruiker			4	4*
Doelstellingen en handelingsplan			4	4*
Afsluiting en nazorg			3	3*
Pedagogisch profiel			3	3*
Dossierbeheer			3	3*
GEBRUIKSRESULTATEN				
Klachtenbehandeling	3		3	3*
Gebruikerstevredenheid	3		3	3*
Effect van de hulpverlening	2		2	2*
MEDEWERKERSRESULTATEN				
Personeelstevredenheid		3	3	3*
Indicatoren en kengetallen		3	3	3*
SAMENLEVINGSRESULTATEN				
Waardering strategische partners		3	3	3*
Maatschappelijke opdrachten / tendensen		5	5	5*

Tabel scores groeiveaus

* Deze cijfers zijn overgenomen van de voorbije jaren. Rond deze items hebben we dit jaar geen acties gedaan.

2. ORGANISATIE IN CIJFERS

2.1 SCORES GROEINIVEAUS

tabel - pag. 8

2.2 KORTE DUIDING BIJ DE SCORES VAN DE ZELFEVALUATIE

KWALITEITSZORG

ORGANISATIE EN VISIE: 4

We hebben de laatste jaren hard gewerkt aan kwaliteitszorg. We hebben een stevige visie op integrale kwaliteitszorg die we uitdragen in het dagelijks werk. In de kwaliteitsgroep van vier medewerkers (2 begeleiders, 1 afdelingscoördinator en 1 directielid) doen we de zelfevaluaties, formuleren we de verbetertrajecten, maken we een jaarlijkse planning op en voeren we de nodige acties uit. De elementen van kwaliteitszorg komen geregeld onder de aandacht op de beleidsvergadering en in de verschillende teams en zijn op elkaar afgestemd. De domeinen worden volgens een meerjarenplan behandeld. Gebruikers, medewerkers en verwijzers worden op regelmatige basis bevroegd op vlak van bepaalde domeinen. Op basis van de conclusies worden verbetertrajecten opgezet. Op dit moment kiezen we ervoor om hier niet verder op in te zetten. We streven er vooral naar om dit niveau te behouden.

BETROKKENHEID: 3

We betrekken medewerkers bij het beleid, via de afdelingscoördinatoren die de medewerkers van hun team bevragen en informeren. Niet alle functiegroepen participeren in alle facetten van kwaliteitszorg. We informeren en betrekken de ondersteunende diensten (administratie, technische dienst en logistieke dienst) in processen die hen aanbelangen.

De diverse bestuursorganen (algemene vergadering, bestuursorgaan en dagelijks bestuur) worden steeds bevraagd en meegenomen met betrekking tot het beleid van de Wiekslag. We vinden het immers belangrijk dat de bestuursorganen ons kwaliteitsbeleid bekrachtigen. Waar het opportuun is betrekken we gebruikers en externe partners op een doordachte manier. We willen dit zo behouden en streven niet naar een hoger cijfer. Daarvoor zou het nodig zijn om gebruikers en externe partners systematisch te gaan bevragen en daar kiezen we niet voor. We waken erover om hen niet te overvragen.

METHODIEKEN EN INSTRUMENTEN: 3

De kwaliteitsgroep hanteert de PDCA (Plan Do Check Act) cirkel in de bespreking van de verschillende elementen van kwaliteitszorg. De verschillende domeinen komen aan bod in de meerjarenplanning. In 2023 hebben we de structuur van het kwaliteitshandboek geëvalueerd en aangepast om het overzichtelijker en gebruiksvriendelijker maken. Het kwaliteitshandboek heeft nu een nieuwe inhoudsopgave.

Een aantal procedures hebben we geschrapt of samengevoegd.

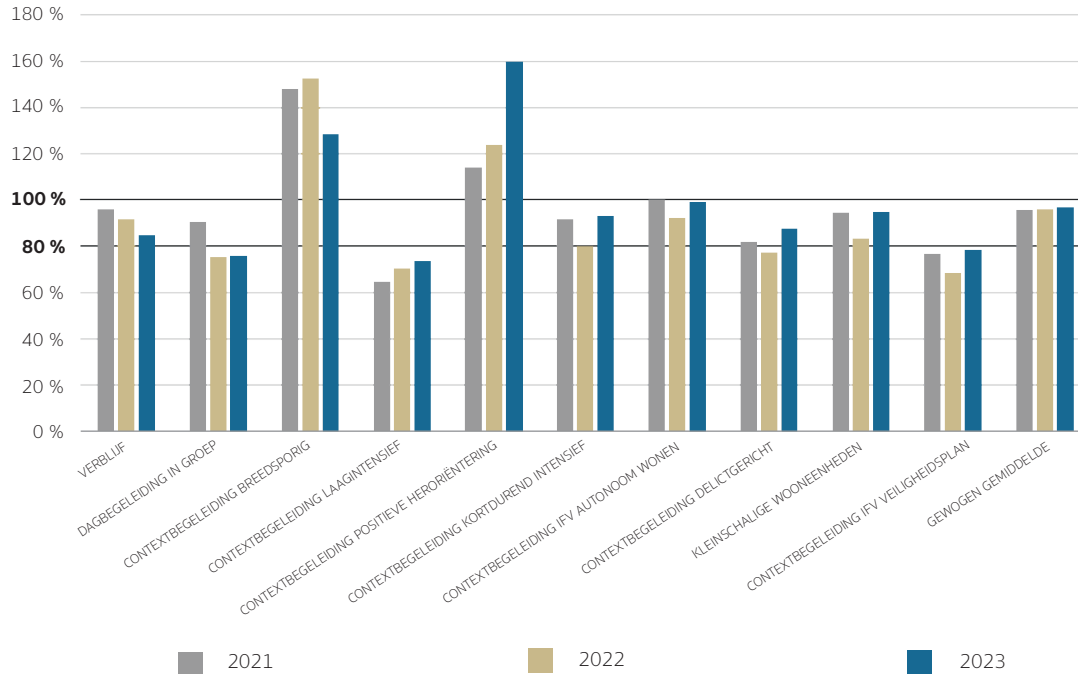
De methodieken en instrumenten die we inzetten om de bevragingen af te nemen of de input te verkrijgen, evalueren we telkens. Vanaf 2023 gaan we een stapje verder en participeren we in onderzoek om mee te werken aan het ontwikkelen van methodieken en instrumenten die wetenschappelijk onderbouwd zijn. We nemen deel aan een onderzoek van de UCLL om een instrument te ontwikkelen om aan

effectmeting te doen. En we participeren in een traject 'Zinvol meten' waar verschillende organisaties op Limburgs niveau samen een bevraging zullen uitwerken en implementeren. Intern zijn we ook gestart met een impactmeting van de contextbegeleidingen in kader van veiligheidsplanning. We hopen dat onze inspanningen op dit vlak bij een volgende zelfevaluatie een hoger cijfer zal opleveren.

VERBETERTRAJECT: 2

We ontwikkelen de verbetertrajecten in de kwaliteitsgroep en we informeren medewerkers hierover. We werken hierin planmatig door een tijdsplanning met verantwoordelijken op te maken. We communiceren de resultaten van de verbetertrajecten aan de betrokkenen. Als verbetertraject formuleren we dat we de doelen SMART zullen definiëren zodat ze zo opgesteld zijn dat de PDCA cyclus herkenbaar is.

BEZETTING PER MODULE

Grafiek 1

2.3 BEZETTING/BENUTTING OP ORGANISATIENIVEAU EN ANDERE RELEVANTE CIJFERS

BEZETTING PER MODULE

De bezetting wordt uitgedrukt in procenten, waarbij 100% staat voor volledige invulling van de erkende capaciteit voor alle dagen van het jaar. De Vlaamse overheid geeft hier een ondergrens van 80% aan.

In 2023 is de jaarbezetting 96,50%. Dit percentage komt uit het registratie-instrument van de Vlaamse overheid BINC (Begeleiding in cijfers) en geeft weer wat ons bezettingspercentage is ten opzichte van het aantal erkende modules. Vanuit het Agentschap zijn nog geen cijfers van 2023 beschikbaar over de gemiddelde bezetting binnen jeugdhulp. We verwachten dat we als Wiekslag redelijk gemiddeld scoren aangezien we in 2022 een bezetting hadden van 95,70% ten opzichte van een gemiddelde in de jeugdhulp van 93%.

Ofschoon de totale gemiddelde bezetting binnen de Wiekslag 96,50% bedraagt, zit er een verschil op moduleniveau. Voor de overheid telt de bezetting op organisatieniveau. Voor de organisatie is het echter relevant om ook de bezetting op moduleniveau (zie **Grafiek 1**) in kaart te brengen.

In **Grafiek 1** springen enkele dingen in het oog. De bezetting van **Positieve Heroriëntering** (PH) is spectaculair gestegen en zat vorige jaren ook al boven 100%. Deze stijging is echter niet per se een stijging in het aantal begeleidingen. Zeer simpel gesteld bestaat PH uit twee delen. Het eerste deel is de PH coaching waarin een hulpverzoek ontvangen wordt en de coach krachtgerichte vragen stelt over dit hulpverzoek. Als na de coaching ingeschat wordt dat PH de meest geschikte manier van hulpverlening is bij dit hulpverzoek, dan kan deel twee als PH begeleiding starten. Het is dus niet zo dat alle PH coachings omgezet worden in een PH begeleiding. Coachings die niet leiden naar PH begeleiding worden verrekend in de bezetting van PH (12 coachings waar geen PH begeleiding op volgt worden geteld als 1 PH begeleiding). De stijging in onze PH bezetting is dus te linken aan de stijging van het aantal PH coachings. Deze coachings nemen jaar na jaar toe omdat verschillende organisaties de ontvangst van hulpverzoeken gecentraliseerd hebben in het Onthaalpunt Doetertoe.

Dit is een centraal punt dat een onafhankelijker onthaal biedt aan hulpverzoekers.

Zij kunnen er vragen stellen en er wordt een objectieve inschatting gemaakt welke hulp het best past bij een hulpverzoek.

Ook bij **contextbegeleiding in functie van veiligheidsplan** zien we een stijging (van 68,30% in 2022 naar 78,40% in 2023). We zijn blij met de stijging want we streven vanzelfsprekend naar een bezetting van 100%. We zijn er dus nog niet voor de bezetting van veiligheidsplanning. Het is nog een zoeken hoe we de bezetting kunnen verhogen. Ons aanvoelen is dat de aanmeldingen te traag binnenstromen wanneer er een open plek is en/of dat er nog veel werk nodig is voordat we van een officiële opstart kunnen spreken. Zo is bijvoorbeeld het kader waar de feiten en doelstellingen in beschreven staan nog niet duidelijk of heeft het gezin nog geen echte 'ja' gegeven om met 'veiligheidsplanning met het netwerk' aan de slag te gaan.

Grafiek 1 laat zien dat de bezetting van **contextbegeleiding kortdurend intensief** gestegen is van 79,90% (2022) naar 92,80% (2023) (voor ons intern betekent dat méér Vuurtorenbegeleidingen).

Ook voor deze begeleidingen geldt dat deze vaak niet opstartklaar zijn of dat er weken overheen gaan voordat we een opstartgesprek kunnen inplannen. Eerder waren we erop georganiseerd om 10 begeleidingen te doen. Maar als er dan veel tijd verloren gaat tussen de melding van de open plaats en de effectieve opstart daalt het bezettingscijfer. Voor de tweede helft van het jaar hebben we ons erop georganiseerd dat we 14 Vuurtorenbegeleidingen kunnen doen, terwijl we maar voor 10 erkend zijn. Op die manier kunnen we de bezetting verhogen. Voor de komende jaren is het wel de vraag of we ons op deze manier kunnen blijven organiseren want het zou logischer zijn dat de manier van aanmelden vlotter zou verlopen.

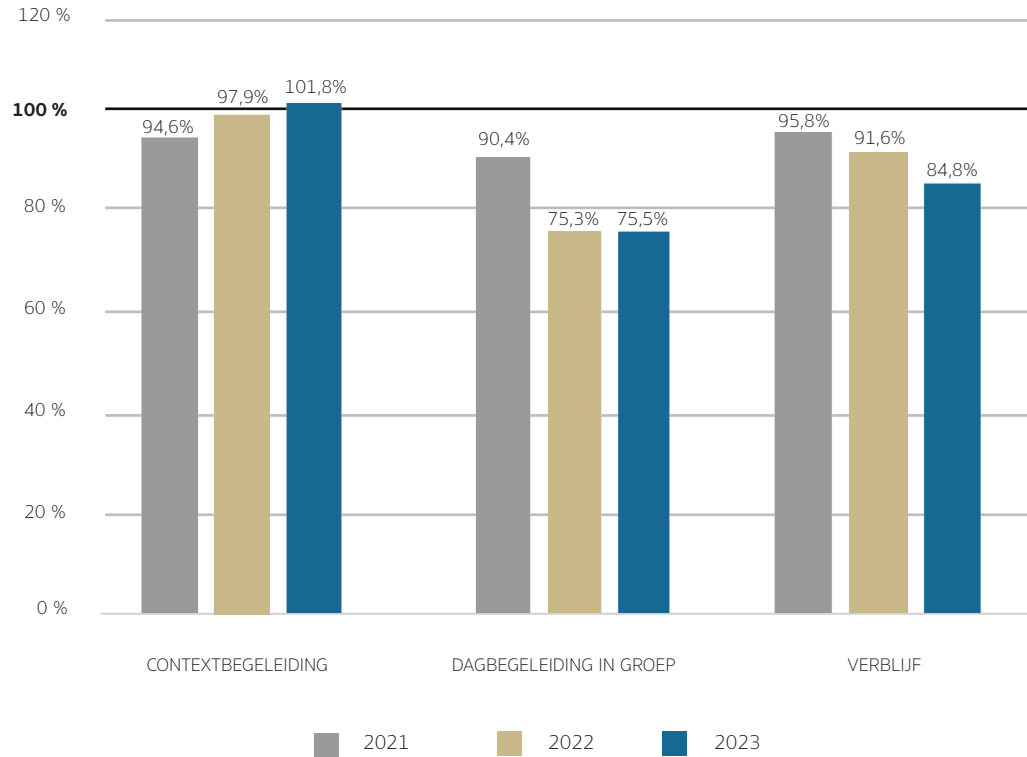
Autonoom wonen gaat van 92% naar 99,10% , **delictgerichte contextbegeleiding** stijgt van 77% naar 87,50% en **kleinschalige wooneenheden** van 83,40% naar 94,90%.

Er zijn ook **dalingen te zien** in **Grafiek 1**.

Voor **verblijf** is er een daling in bezetting van 91,60% naar 84,80% . Deze daling is vooral toe te schrijven aan het openblijven van een inschrijving nadat een open plek doorgegeven wordt aan de verwijzende instanties. We proberen op de 'stilteperiode' te anticiperen door de open plek al aan te bieden wanneer we bij een andere begeleiding de afronding zien aankomen.

De laatste kolom van **Grafiek 1** (gewogen gemiddelde) laat echter zien dat we over de jaren heen een vergelijkbare bezetting hebben als je alle modules samen zou nemen.

BEZETTING PER CLUSTER

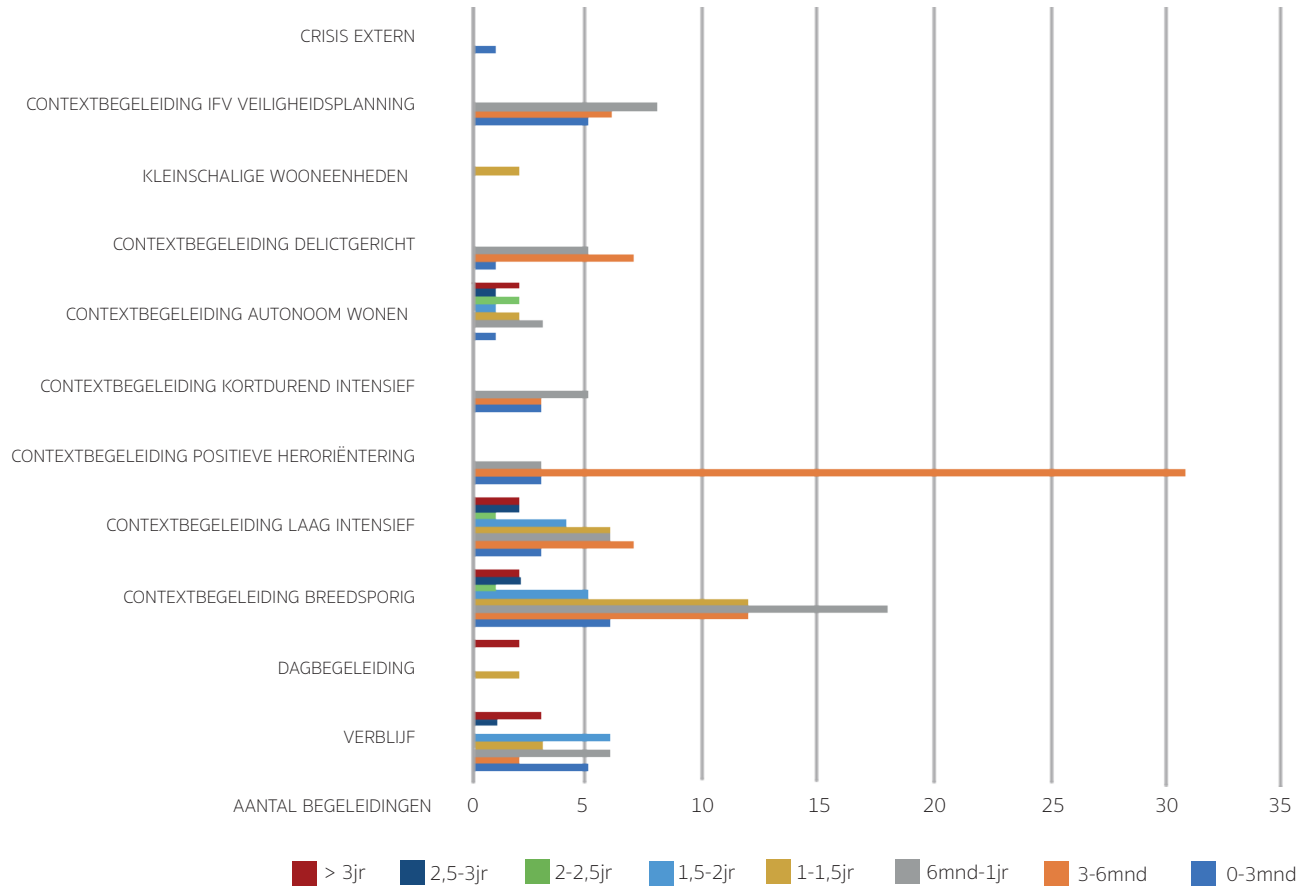
Grafiek 2

BEZETTING PER CLUSTER

Grafiek 2 toont de bezetting volgens de drie clusters die vooropgesteld zijn door ons Agentschap Opgroeien: **contextbegeleiding** (verzameling van alle erkenningen die onder contextbegeleiding vallen, inclusief deze gekoppeld aan verblijf), **dagbegeleiding** in groep (dagcentrum) en **verblijf** (38 erkende residentiële plekken).

Grafiek 2 laat zien dat de bezetting voor de contextbegeleidingen jaar na jaar zeer hoog blijft. De bezetting dagbegeleiding in groep is zoals eerder beschreven relatief laag. Voor verblijf is het verschil niet van die mate dat we op zoek zijn gegaan naar specifieke oorzaken wetende dat een bezetting van 95,8% in 2021 uitzonderlijk hoog was. Er zit namelijk steeds wel wat tijd tussen stopzetting van verblijf van het ene kind of jongere en de opstart van een ander kind of jongere waardoor een bezetting van 100% niet haalbaar is.

BEGELEIDINGSDUUR PER MODULE

Grafiek 3

BEGELEIDINGSDUUR PER MODULE

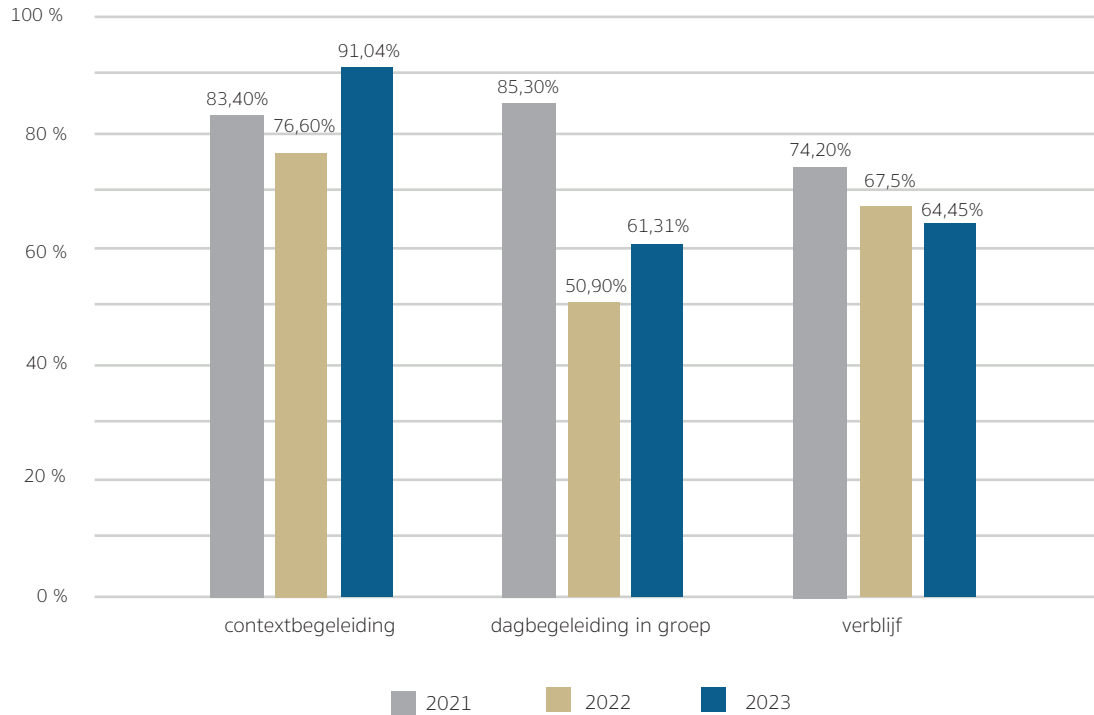
Grafiek 3 laat de begeleidingsduur zien van de modules die in 2023 zijn afgerond.

De grafiek geeft een zicht op de gemiddelde begeleidingsduur per module. We zien dat de meeste modules een afronding hebben tussen 3 en 6 maanden. We hebben een groot aantal modules die op die tijdspanne geënt zijn. Zo duurt een contextbegeleiding positieve heroriëntering 4 maanden en een contextbegeleiding in functie van veiligheidsplanning tussen 3 en 6 maanden. Voor de contextbegeleiding breedsporig zien we dan weer dat die gemiddeld wat langer duurt (6 maanden tot een jaar).

Het is moeilijk om over een algemeen gemiddelde begeleidingsduur te spreken door het verschil in opzet tussen de modules. Zelfs binnen een module is er verschil in hulpvraag voor de jongere en het gezin. Toch brengen we de duurtijd in kaart om na te gaan hoe deze duur door de jaren heen evolueert. Wanneer we alle modules samen nemen, zien we dat 70,78% (74,34% in 2022) minder dan 1 jaar duurde, 12,33% van de trajecten (7,85% in 2022) duurde 1 tot 1,5 jaar en 16,89% van de trajecten (17,80% in 2022) langer dan 1,5 jaar. Elf trajecten (5,02%) lopen langer dan 3 jaar (10 in 2022). We zien kleine verschuivingen ten opzichte van 2022: iets minder begeleidingen korter dan 1 jaar en iets meer begeleidingen tussen de 1 en 1,5 jaar. Deze cijfers bevestigen ons aanvoelen dat door de verschuivingen in het werkveld, (meer en nieuwe organisaties die zich toeleggen op de minder complexe hulpverzoeken), de hulpverzoeken waarmee we in de Wiekslag aan de slag gaan, complexer worden en meer tijd vragen om weer zonder onze hulp verder te kunnen.

Tevens zien we in het segment van organisaties die met deze complexe hulpvragen aan de slag gaan een 'dicht-slibben' waardoor overdracht naar andere hulpverlening zoals de geestelijke gezondheidszorg ook langer duurt en wij in die tussentijd betrokken blijven.

BENUTTING PER CLUSTER

Grafiek 4

BENUTTING

Naast bezetting is benutting een belangrijk gegeven. Bezetting meet hoeveel van de erkende modules ingevuld zijn. Benutting meet binnen de modules in hoeverre er voor de residentiële plekken effectief een overnachting is, hoeveel deelname aan groepsbegeleiding er is voor het dagcentrum en hoeveel uren face to face contact voor de diverse soorten contextbegeleiding ten opzichte van het vooropgestelde aantal.

Voor de residentiële plaatsen is 100 % benutting gelijk aan $365 \text{ dagen} \times 38 \text{ (erkende capaciteit)} = 13.870$ dagen. Eén dag benutting is een dag dat de jongere in de Wiekslag overnacht.

We hebben een benutting gerealiseerd van 64,45% (Grafiek 4) (67,50% in 2022). Dit betekent dat een jongere gemiddeld 4,5 nachten op 7 nachten in de Wiekslag verblijft als we een bezetting zouden hebben van 100%. Een bezetting van 84% en een benutting van 64,5% wil dus zeggen dat de kinderen niet elke dag in de Wiekslag slapen. Wij vinden dit een zeer goede zaak aangezien de kinderen dan meestal in de eigen context verblijven. In de adolescentengroepen komt het wel eens voor dat de hele groep in de weekends gesloten is omdat jongeren dan thuis of in hun netwerk verblijven. Er zijn ook andere verklaringen voor de lagere benutting. Soms verblijven de kinderen tijdelijk in andere organisaties zoals de kinderpsychiatrie. Ze blijven dan ingeschreven in de Wiekslag want ze zullen binnen afzienbare tijd terug bij ons verblijven. Een andere verklaring is dat de jeugdrechter soms beslist om verblijf nog niet stop te zetten en de jongere wel al voltijds in de eigen context te laten verblijven.

De betekenis van benutting voor de plaatsen dagbegeleiding in groep (dagcentrum) is vergelijkbaar en berekend op het aantal dagen dat een kind deelneemt aan de groepsbegeleiding. Benutting is echter niet los te zien van bezetting. Als er een lage bezetting is in het dagcentrum, dan kan er geen hoge benutting zijn. Concreet, als er maar 5 van de 10 plaatsen ingevuld zijn (50% bezetting), dan is de benutting ook maximaal 50% (elke dag 5 kinderen in de Ark, er blijven 5 plekken leeg). Op het groepstotaal van 2023 is de benutting van de Ark 61,31% (50,90% in 2022). De bezetting in de Ark is ongeveer gelijk gebleven en dus betekent een stijging in benutting ook meer aanwezigheid van de kinderen die in het dagcentrum staan ingeschreven. Het feit dat de bezetting van de Ark hoger is dan de benutting -dus dat kinderen niet elke dag in de Ark aanwezig zijn- is te verklaren door het feit dat kinderen in de afbouwfase minder dagen in de groep doorbrengen en dat de hobby's die kinderen uitoefenen er soms voor zorgen dat op die dag een combinatie met de Ark niet mogelijk is.

De benutting van de erkende capaciteit contextbegeleiding en contextbegeleiding in functie van autonoom wonen wordt anders berekend. De benutting gaat hier over het aantal uren face to face begeleidingscontact met de cliënten. We streven hier naar 100 % van de door het Agentschap opgelegde norm. De contextbegeleiding realiseerde een benutting (**Grafiek 4**) van 91,04 % (76,60% in 2022). Een voor de hand liggende verklaring voor de stijging is dat we in 2023 hebben ingezet op een reële en dus correctere registratie van alle contextcontacten.

3. ORGANISATIE IN BEELD

3.1 INNOVATIEVE PROJECTEN: HART EN HUIS

In 2022 zijn we in de Wiekslag gestart met Hart&Huis. We zijn op zoek gegaan naar speelgezinnen en buddy's voor kinderen en jongeren die in de leefgroep of in een moeilijke thuissituatie verblijven. De kinderen gaan dan geregeld in het weekend een namiddag of een hele dag naar een speelgezin om er te gaan spelen. De jongeren en jongvolwassenen gaan met hun buddy shoppen, voetballen of een andere leuke activiteit doen. We merken dat we heel wat extra ontwikkelingskansen geven aan de kinderen en jongeren door deze verbinding te creëren.

In 2023 hebben we tweemaal een infoavond georganiseerd en intussen 8 gezinnen en buddy's geselecteerd. Daarvan zijn er 6 actief en 2 nog maar recent geselecteerd en voorlopig nog wachtend op een geschikte match met een kind of jongere. De actieve speelgezinnen en buddy's krijgen intensieve begeleiding en ondersteuning van een begeleider. Het is van groot belang om hen goed te steunen in vreemd gedrag dat kinderen soms stellen omwille van hun hechtingsproblematiek of ontwikkelingsachterstand. We hebben een speelgezinnenbijeenkomst georganiseerd waarop alle speelgezinnen ervaringen hebben kunnen uitwisselen en waarin we vormend met hen aan de slag zijn gegaan rond het thema hechtingsproblematiek.

In 2024 zijn we van plan om onze werking nog verder uit te bouwen. We hebben 6 gezinnen die momenteel de selectie doorlopen. We willen zeker in aantal blijven groeien omdat we kinderen en jongeren deze kans willen gunnen. We blijven ook onze ondersteuning en begeleiding verder uitbouwen en plannen 3 tot 4 bijeenkomsten per jaar met de actieve speelgezinnen en de buddy's. Daarnaast organiseren we een grote Hart&Huis samenkomst voor alle kinderen met hun speelgezinnen en buddy's. We willen ook een promofilmje maken met getuigenissen van kinderen en gezinnen. Er is dus nog heel wat Hart&Huis werk te doen in 2024. Gelukkig hebben we een mooie geldsom ontvangen van de Warmste Week om onze plannen financieel haalbaar te maken.

4. TERUGKOPPELING VOLGENS CONVENANT

4.1 ZORGGARANTIE

Als Wiekslag hebben we samen met diverse partners een Limburgs antwoord geschreven op de oproep rondom Zorggarantie voor het Jonge Kind. We participeren in de stuurgroep van bij de start en zullen dit ook blijven doen. De Limburgse aanvraag resulteert voor onze organisatie vanaf 1 januari 2023 in het structureel invullen van 6 trajecten voor Zorggarantie. Deze trajecten kaderen in het werken rond veiligheid onder de vorm van Contextbegeleiding Signs of Safety. Intern noemen we deze begeleidingen Veiligheidsplan met Netwerk.

Van deze 6 trajecten zijn er 2 erkend en 4 worden gefinancierd vanuit rugzak (financiering achteraf). Daarnaast zijn we nog voor 6 reguliere trajecten Contextbegeleiding Signs of Safety (CB Sofs) erkend. Het verschil tussen al deze verschillende erkenningen ligt, buiten de financiering, enkel in de leeftijd van de kinderen. Voor kinderen tot 3 jaar kunnen de modules erkend of afgesproken met rugzak onder Zorggarantie worden ingezet, voor oudere kinderen zijn de 6 erkenningen via Contextbegeleiding Signs of Safety (CB Sofs). In methodische uitvoering is er geen enkel verschil tussen deze erkenningen.

Hieronder beschrijven we de trajecten die werden afgerond in 2023. In totaal hebben we 22 begeleidingen Veiligheidsplan met Netwerk beëindigd in 2023 waarvan 11 binnen Zorggarantie en 11 binnen CB Sofs. Deze aantallen willen niet per definitie zeggen dat we boven onze erkenning (en rugzakfinanciering) van 12 hebben gewerkt. Een erkenning gaat om een structureel ingevulde plek en als een begeleiding na een half jaar stopt, start je een andere. Als je dus 2 trajecten van een half jaar doet, heb je de invulling van 1 erkenning gedaan maar heb je wel 2 trajecten gelopen.

Het inhoudelijk verhaal van de begeleidingen is zo waar nog relevanter dan de aantallen. Het is ook de vraag waar onze begeleiders vaker mee zitten. Hebben we goed gedaan met deze begeleiding? Zijn kinderen thuis kunnen blijven? Konden kinderen in het netwerk terecht (in plaats van in een leefgroep)? ...

Bij aanvang verblijven de kinderen in 19 begeleidingen thuis en in 3 begeleidingen niet. Bij afronding verblijven de kinderen ook in 19 begeleidingen bij een van de ouders en in 3 begeleidingen niet. Er is echter een verschuiving in trajecten. De 3 begeleidingen waarbij bij aanvang de kinderen niet thuis verblijven, hebben bij afronding thuis bij een of beide ouders kunnen verblijven met een aanwezig netwerk en een goed werkend veiligheidsplan.

Van de 19 begeleidingen die gestart zijn met de kinderen thuis zijn er 3 afgerond waar de kinderen niet thuis hebben kunnen blijven. In 2 van die begeleidingen verblijven de kinderen in een voorziening en in 1 begeleiding bij het netwerk.

Als we naar deze 22 trajecten kijken, dan zien we dat we bij afronding in 10 begeleidingen kunnen spreken van een goed werkend veiligheidsplan. Voor ons is dat een plan waarbij er voldoende netwerk aanwezig is in het gezin (aantal is afhankelijk van de zorgen), waarbij er werkende veiligheidsafspraken zijn (die uitgetest zijn), en een voorzitter en een vertrouwenspersoon is. Daarnaast is er ook een Woord en Beeld van de zorgen en de afspraken die aan de kinderen zijn voorgelezen. Dat wil ook zeggen dat in 12 begeleidingen dit niet zo is. De 3 trajecten van de kinderen die na afronding niet thuis verblijven zijn deel van deze groep. In 9 van de 12 trajecten die zijn stopgezet zonder een goed plan, verblijven de kinderen wel thuis bij stopzetting. Dit kan meerdere verklaringen hebben: mogelijk werd er op dat moment door de verwijzer een andere inschatting gemaakt over (on)veiligheid van het kind(eren) in het gezin of is er op dat moment geen neutrale verblijfsplek voorhanden en wordt deze op een later moment alsnog ingezet of ...

4.2 VIA 6

In het kader van de reconversie gekoppeld aan VIA 6 is ons plan dat we indienen met de Huizen van het Kind Haspengouw en Hasselt, Daidalos en de Eerstelijnspsychologen niet goedgekeurd. Toch heeft het proces naar de aanvraag toe zijn vruchten afgeworpen en is er meer kennis van elkaars aanbod rondom Nieuwe Autoriteit en Geweldloos Verzet. Er zijn ook groepssessies rondom dit thema aangeboden die jaarlijks herhaald worden. We delen ons projectplan ook met andere regio's. Dit heeft geresulteerd in een samenwerking tussen Campus O3 en de Wiekslag waar we 1 sessie over nieuwe autoriteit geven binnen de vormingsreeks die wordt aangeboden.

Hieropvolgend is vanuit Campus O3 de vraag gesteld om een oudergroep volgens het format dat we in de Wiekslag al jaren aanbieden op te starten (<https://www.dewiekslag.be/ouderwerking>).

Op dit moment zijn we niet in de mogelijkheid een vierde oudergroep op te starten omdat we voor geen van de oudergroepen extra middelen ontvangen en de financiële en personele druk al zeer hoog ligt.

4.3 INBRENG IN 1GEZIN1PLAN

Als we het werkingsgebied van de Wiekslag naast de verschillende samenwerkingsverbanden 1Gezin1Plan leggen, namelijk Plantrekkers, Eensgezind en Gezin Centraal zijn we aan de slag in de regio's van de 3 samenwerkingsverbanden. Actief aanwezig zijn in alle regio's voor de verschillende overleggen die hieraan gekoppeld zijn wordt steeds goed afgewogen ten opzichte van onze inbreng en meerwaarde. We schatten als Wiekslag steeds in op welke manier we ons steentje kunnen bijdragen aan de samenwerkingsverbanden en wat het meeste impact heeft op de gezinnen, kinderen en jongeren waar we het voor doen. Na een tijd aanwezig te zijn op verschillende overleggen van de Plantrekkers en Eensgezind hebben we besloten om niet meer standaard deel te nemen aan deze overlegorganen. We blijven wel zorgen voor een goede afstemming met

de samenwerkingsverbanden en houden voeling met de veranderingen in die samenwerkingsverbanden. Onze concrete bijdrage aan de samenwerkingsverbanden is het organiseren van intervisiemomenten in het werken met Signs of Safety omdat zij ook werken in gezinnen waar er sprake is van onveiligheid. In dit laatste ligt onze expertise, kunnen we het meest bijdragen aan de samenwerkingsverbanden en hebben we de meeste impact voor gezinnen. De intervisies worden elke 6 weken online georganiseerd. De Wiekslag zit voor en er zijn steeds deelnemers van de 3 samenwerkingsverbanden. Halfjaarlijks komen we fysiek samen en evalueren we de vorm, frequentie en inhoud.

4.4 UITSTROOM GEMEENSCHAPSINSTELLING (GI) EN VEILIG VERBLIJF

AANTAL JONGEREN BEGELEID MET DELICTGERICHTE CONTEXTBEGELEIDING			AANTAL JONGEREN BEGELEID NA VEILIG VERBLIJF	
Na verblijf in GI 6	waarvan →	met projectmiddelen 2	met contextbegeleiding breedsporig	2
Na kortverblijf in GI 4	waarvan →	met projectmiddelen 4	met contextbegeleiding kortdurend intensief	1
Zonder voorafgaande opname in GI 2			met verblijf in leefgroep	1

(Toelichting tabel: zie pag. 28 en 29)

We zijn erkend voor 4 modules delictgerichte contextbegeleiding die we intern Horizon noemen. Het gaat om thuisbegeleiding bij jongeren die een delict gepleegd hebben. Eén erkende module is één lopende begeleiding. Omdat de begeleidingen meestal geen jaar duren, kunnen er voor 1 erkenning vaak 2 trajecten in een jaar lopen. Naast deze 4 erkende modules doen we nog een aantal met bijkomende financiering (projectmiddelen) voor jongeren die in kortverblijf (2 weken) in de Gemeenschapsinstelling (GI) hebben verbleven en waarbij we heel snel (binnen die 2 weken) een Horizonbegeleiding opstarten.

In 2023 zijn er in de Wiekslag 12 begeleidingen gestopt en 12 gestart. In alle 12 gestarte begeleidingen gaat het over jongens. Daarvan zijn er 4 vanuit kortverblijf en de andere 8 zijn regulier, waarbij we voor 2 extra middelen hebben ontvangen. Van deze 8 reguliere begeleidingen zijn er 2 waarvan de jongeren niet eerder in de GI verbleven, een louter ambulante traject dus. Het gaat hier over jongens die geen eerdere feiten hebben gepleegd en de kans op recidive lager wordt ingeschat. Dit zijn kortere trajecten. Vaak gaat de opstart wel gepaard met vele andere maatregelen zoals een contactverbod en een avondklok opgelegd door de jeugdrechter. 6 jongeren hebben wel eerder in de GI verbleven. Toch is er bij geen enkele jongere sprake van een echt gedeeld traject. Een gedeeld traject is een traject waarbij de Horizonbegeleiding van de Wiekslag gecombineerd wordt met het verblijf en begeleiding vanuit de GI. Meestal is er een overdracht van de GI naar onze contextbegeleiding of een overlapping van maximaal 3 weken. Dan kunnen we niet van een echt gedeeld traject spreken. Sommige jongens zijn zelfs al een paar maanden thuis voordat de contextbegeleiding opstart. We hebben ons afgevraagd hoe het komt dat het aantal gedeelde trajecten jaar na jaar vermindert. De wachttijd voor delictgerichte contextbegeleiding is betrekkelijk kort in vergelijking met andere modules in onze sector. Bij de meesten ging het over een wachttijd van minder dan twee maanden. Eenmaal is er een wachttijd van 2,5 maanden en een van 4 maanden. De wachttijd kan dus geen reden zijn waarom er geen gedeeld traject is. We zoeken de verklaring er vooral in dat ze later in het traject van de GI worden aangemeld waardoor het verblijf in de GI al (bijna) is afgerond als wij kunnen opstarten.

Bij een van de opstarts gaat het over een heraanmelding van een jongen waarvan we eerder een begeleiding hebben afgerond. De jeugdrechter vordert opnieuw een delictgerichte contextbegeleiding nadat hij feiten pleegt, een aantal maanden na afronding van de eerdere Horizonbegeleiding. De delicten die de jongeren gepleegd hebben, zijn erg uiteenlopend. Het gaat over diefstal met geweld, slagen en verwondingen, brandstichting, afpersing en bij 5 jongeren is handel in verdovende middelen het belangrijkste delict.

Wat betreft uitstroom uit Veilig Verblijf, hebben we maar een beperkt aantal begeleidingen te melden. Het gaat over 4 jongeren die in Veilig Verblijf (in Heem vzw) hebben verbleven. Eén meisje start na het traject van Veilig Verblijf met een verblijf in onze leefgroep. Voor 3 jongeren zijn we gestart met contextbegeleiding na Veilig Verblijf. In 1 begeleiding ging dit om een breedsporige contextbegeleiding en voor 2 andere om een contextbegeleiding kortdurend intensief. Deze laatste noemen wij intern Vuurtorenbegeleiding. Hierbij helpen we ouders sterker te worden via de principes van Nieuwe Autoriteit en Geweldloos Verzet.

5. KWALITEITSTHEMA

We hebben ons in 2023 gefocust op de procedures betreffende personeelsbeleid. Deze zijn dit jaar grondig geëvalueerd en aangepast. We hebben alle functieomschrijvingen herwerkt op basis van de realiteit. Het organogram is aangepast, mede omdat er een directielid op pensioen is gegaan. De procedures rond goede zorg voor personeel zijn grondig geëvalueerd en bijgesteld. Het gaat over de procedures onthaal, evaluatie, loopbaangesprekken, hervatten van het werk na langdurige afwezigheid, schokkende gebeurtenis en meten van tevredenheid. Het VTO-beleid is aangepast aan de nieuwe regelgeving van het opleidingsplan.

6. BELEIDSSIGNALLEN

Er loopt heel veel goed! En toch willen we deze gelegenheid aangrijpen om terug te blikken op 2023 en te formuleren waar we tegenaan lopen en waar volgens ons op beleidsniveau nog mogelijkheid tot verbetering zit.

Lange termijnplanning

De nieuwe visie 'Vroeg en Nabij' doet heel wat bewegen in onze en aanpalende sectoren. De maatschappij van vandaag is niet die van 10 jaar geleden en zal ook niet die van over 10 jaar zijn. Verandering is dus nodig om actueel te blijven. We begrijpen ook dat het niet gemakkelijk is om te voorspellen hoe de toekomst er uit zal zien en welke veranderingen ons nog te wachten staan. Toch hopen we op wat meer duidelijkheid in de concretisering en planning van deze visie.

De vroegere opdeling van Rechtstreeks Toegankelijke Jeugdhulp (RTJ) en Niet Rechtstreeks Toegankelijke Jeugdhulp (NRTJ) lijkt te verdwijnen en we horen vaker over basiszorg en aanvullende zorg. Het is echter niet zo dat RTJ hetzelfde is als basiszorg en NRTJ de aanvullende zorg is. Het is dus geen verschuiving in termen, het gaat om een verschuiving in visie. Er wordt meer ingezet op basiszorg (wat we vroeger meer preventie zouden noemen) en als het nodig is, wordt aanvullende hulp ingeschakeld. We merken in onze sector en daarbuiten dat deze verschuivingen niet altijd hetzelfde gezien worden en dat we door de introductie van nieuwe termen langs elkaar door lijken te praten...

We hopen dus dat duidelijker wordt hoe basis en aanvullende zorg zich tot elkaar verhouden binnen 'Vroeg en Nabij'.

We hopen ook dat het eventuele uitbreidingsbeleid op langere termijn geconcretiseerd wordt. Dat het duidelijk is welke oproepen er komen, voor wie deze beschikbaar zijn, in welke regio het aanbod moet zijn en welke financiering hieraan gekoppeld is. Alleen door een duidelijk beeld te hebben hoe de visie en oproepen aan elkaar gelinkt zijn, kan je als organisatie doordachte keuzes maken. Alleen door te weten wat er nog in de pijplijn zit, kan je bewust beslissen waar wel en niet op in te tekenen. Alleen door te weten op welke regio's de oproepen geënt gaan zijn, kan je aan de relevante tafels aansluiten.

Een andere hoop is het vinden van de meest gepaste structuur voor elke vraag. We zien in oproepen meer en meer samenwerkingsverbanden en netwerken voorkomen. Samenwerken is uiteraard nodig, doch lijkt dit als doel naar voren te komen en minder als middel. Hoe kunnen we met ons allen een weg bewandelen om de meest gepaste organisatie - of anders gezegd samenwerkingsvorm – te vinden voor de vragen die voorliggen? We gaan hierover graag in gesprek en zullen daartoe de aanzet geven.

Financiën

De uitdaging om als organisatie financieel gezond te blijven, wordt groter en groter. Sinds 2010 zouden onze werkingsmiddelen met de helft gestegen zijn, mochten ze de index volgen. Door het uitblijven van die indexering komen organisaties onder druk te staan. Het laatste waar we op willen en proberen te bezuinigen, zijn de rechtstreekse kosten voor de kinderen en jongeren (kledij, hobby, vrije tijd, eten, ...).

Medewerkers

We vinden nog net de medewerkers die we nodig hebben. We zien echter een serieuze teruggang in aantal kandidaten ten opzichte van vijf jaar geleden. Als we onze voelsprietten uitsteken naar de redenen, dan horen we dat afgestudeerden vaker in niet zorggerelateerde sectoren gaan werken. Op die plekken zijn betere uren, een beter loon, extralegale voordelen en een lagere werkdruk. Dit zijn vaak de oorzaken voor die niet-zorg keuze.

Bijkomende administratieve verplichtingen

Bovenstaande schetst een beeld van organisaties die financieel en qua personeel onder druk staan. Het is dan soms ook moeilijk te begrijpen hoe hier dan nog extra administratieve druk bij kan. We denken dan aan de recente

- EPB en EPC verplichtingen (waar we als niet-residentieel gezien worden wat op zich al vragen oproept)
- het indienen van opleidingsplannen en nog intensiever het individueel opleidingsbudget in een centrale tool
- Klokkeluidersregeling
- PARKOUR: een app waar jongeren hun parcours in de jeugdhulp kunnen zien. We doen mee in de pilot omdat we dit op zich een goed initiatief vinden. We maken ons wel zorgen om de administratieve last die er mogelijk aan zit te komen om de gegevens vanuit de organisaties in PARKOUR te krijgen of om de ICT investering die hiervoor weer nodig gaat zijn om dit te automatiseren.
- ...

Resultaatfinanciering

In het nieuwe decreet wordt meer gesproken over resultaten. Op zich een goede evolutie om ook in zorgsectoren meer te meten en te evalueren. Omdat het een zorgsector is, is dit echter helemaal niet vanzelfsprekend. Denk aan de waarderingstool die nu geïnstalleerd wordt. Hoe verhoudt zich deze tot organisaties die opgelegde hulpverlening aanbieden? We mogen er hopelijk vanuit gaan dat dit soort tools niet gebruikt zullen worden om aan de resultaten financiering te koppelen.

Wat is eigenlijk een (goed) resultaat in de zorg? En kan je dat dan koppelen aan financiering? Om hier een antwoord op te vinden, nemen we deel aan verschillende studies die aan de slag gaan met resultaten in de hulpverleningssector. Benieuwd wat de toekomst hier brengt, doch ook enige bezorgdheid.

BINC

Een signaal van een hele andere orde gaat over Begeleiding IN Cijfers (BINC). Dit is de digitale tool van de Vlaamse Overheid om alle cijfers over Jeugdhulp bij te houden, te bundelen en te evalueren. Organisaties worden gevraagd in verslagen als deze om hun eigen cijfers uit BINC te halen en hierop te reflecteren en mogelijk verbeteracties uit te zetten. We nemen deze opdracht serieus en willen dan ook verder gaan dan we officieel moeten. Zo kijken we niet alleen naar bezetting en benutting op clusterniveau maar ook op moduleniveau. Wanneer we enkel op clusterniveau zouden kijken, is het zo goed als onmogelijk om relevante verbeteracties te benoemen. We merken de laatste jaren dat ook de verbeteracties op moduleniveau een uitdaging worden als we de cijfers enkel uit BINC halen. De reden is o.a. de verhouding tussen erkende modules en welke modules er werkelijk worden uitgevoerd.

Een duidelijk voorbeeld: We hebben een erkenning voor 10 modules Contextbegeleiding Kortdurend Intensief. Dat zijn onze Vuurtorens. We krijgen een erkenning bij voor Contextbegeleiding delictgericht. Dat zijn onze Horizons. Beide modules kennen dezelfde financiering, toch worden ze in erkenning apart benoemd. Op die manier blijft het in de cijfers duidelijk hoeveel de bezetting en benutting voor de twee verschillende manieren van uitvoering zijn.

Een onduidelijk voorbeeld: We hebben een erkenning voor 10 modules Contextbegeleiding Kortdurend Intensief en voor 100 modules Breedsporige contextbegeleiding. We krijgen een uitbreiding voor Veiligheidsplanning. Voor die veiligheidplanning is echter geen aparte erkenningsmodule. Per 2 Veiligheidsplannen krijgen we 1 module Contextbegeleiding Kortdurend Intensief en 1 module Breedsporige contextbegeleiding toegekend. Er is in deze situatie dus een verschil tussen de erkenningsmodule die in BINC te zien is en de uitvoeringsmodule.

Bovenstaande maakt conclusies op moduleniveau vanuit BINC dus erg lastig. Dat maakt dat je, als je goed wil monitoren als organisatie, je weer een eigen registratie gaat opzetten. Bovenstaand voorbeeld is maar een van de voorbeelden hoe de cijfers in BINC niet helpend zijn. We kunnen het ook hebben over de vertekening binnen Positieve Heroriëntering of bij ContextBegeleiding Autonom Wonen. Waar bij Positieve Heroriëntering in de bezetting niet enkel begeleidingen maar ook coachings tellen, terwijl in de benutting enkel de begeleidingen meegeteld worden. In de cijfers vanuit BINC over ContextBegeleiding Autonom Wonen zit de fout dan weer in het aantal uren dat je cliëntcontact moet hebben om aan een benutting van 100% te komen. Onze hoop is dat er een weg gevonden wordt om de verschillende manieren van begeleiden juist op te nemen in BINC zonder de administratieve last te verhogen én zonder de inhoudelijke flexibiliteit aan te tasten.

Carla Marien Jelte Glenn

Ignazio Noë Els Marleen

Marlien Tine Bea

Natasja Gitte Mieke

Sabien Carine Paulien Lieva

Riccardo Sammy Luna Anja Silke Stan

Josiane Berlinda Magali Michaëla Nathalie

Yasmine Kim Kirsten Jan Lode Eline Judith

Levi Wendy Annelies Wendy Maud Goele

Sofie Veerle Ben Nancy Kristien Sara Bea

Mimounte Patrick Peter Bert Peter Shani

Willem Jurgen Jan Christine Joke Kim Laura

Kaatje Geoffrey Alena Mathias Els Emmy Ilvi

Jana Kristien Nadia An Erwin Yasemin Tim

Gilles Sophie Annick Miet Hanne Christine

Liesje Kenny Mieke Ine Carlo Heidi Gert Libby

Sandra Peter Svea Tiny Nathalie Dries Céline

Sonja Liesbeth Katiren Kim Diane Macha

Debby Nele Lindsay Shari Lia Silke

Reinhilde Jill Linsey Ivanka

Mario Inge Marc